

Examenul de bacalaureat național 2014

Proba E. c)

Istorie

Varianta 7

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Țările Române caută să profite de slăbirea Porții și să se emancipeze de sub suzeranitatea acesteia. În Moldova, cărturarul Dimitrie Cantemir, care ajunge domn (1710-1711), încheie o alianță cu Rusia lui Petru cel Mare. Armatele ruso-moldovene sunt înfrânte însă la Stănilești, pe Prut (11/22 iulie 1711), iar Dimitrie Cantemir va fi silit să-și petreacă restul zilelor în Rusia [...]. În condițiile ofensivei habsburgice și rusești, turcii nu mai au încredere în principii aleși din rândul boierilor locali. Ei trec la un alt sistem, de compromis între autonomie și administrație directă, acela al numirii unor domni din rândul grecilor din Fanar (cartier al vechiului Constantinopol) [...] sau din familii românești fanariotizate [...]. Domnii devin astfel dregători ai Porții și la numire sunt investiți ca atare. Se instaurează astfel, în 1711 în Moldova (începând cu Nicolae Mavrocordat) și în 1716 în Țara Românească (începând cu același Nicolae Mavrocordat), regimul fanariot.

Regimul [...] va însemna o sensibilă reducere a autonomiei celor două Țări Române și o creștere masivă a obligațiilor lor față de Imperiul Otoman. Sub fanarioți, Principatele pierd orice inițiativă în politica externă. Domnii nu sunt altceva decât funcționari ai Porții, numiți și revocați după bunul ei plac.”
(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

B. „La început, perspectivele de succes ale Conferinței de la Constantinopol păreau luminoase. Britanicii au propus convocarea ei, iar rușii au consimțit fără întârziere să participe. [...] Nimeni nu i-a invitat pe români [...], întrucât puterile continuau să le considere țara un teritoriu dependent de Imperiul Otoman și deoarece considerau «Chestiunea românească» drept o problemă minoră. Conferința, care a ținut de la 12 decembrie 1876 până la 20 ianuarie 1877, s-a dovedit un eșec. [...] Conferința a dus la o înrăutățire a relațiilor între Turcia și România. Pentru a para amestecul Puterilor în treburile otomane interne, Sultanul promulgase, la 23 decembrie 1876, o «reformă a Constituției». Oricare ar fi fost motivația actului, el a provocat un tumult deosebit în România, pentru că se referea la aceasta ca la o «provincie privilegiată» și o declara parte integrantă și permanentă a Imperiului Otoman. S-au exprimat proteste vii din partea Consiliului de Miniștri și a Camerei Deputaților de la București, care au subliniat că Principatele Române fuseseră întotdeauna suverane, «fapt» consemnat în Tratatul de la Paris din 1856, care recunoscuse valabilitatea «capitulațiilor», așa cum erau cunoscute în secolul al XV-lea înțelegerile dintre sultani și domnitorii Moldovei și ai Țării Românești.”

(K. Hitchins, *România 1866-1947*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o instituție politică din București precizată în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa **A**. **2 puncte**
3. Menționați două state precizate atât în sursa **A** cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că acțiunile domnitorilor au drept consecință schimbarea regimului politic. **3 puncte**
5. Scrieți, din sursa **B**, două informații care se află într-o relație cauză-efect, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două conflicte din secolul al XV-lea desfășurate în spațiul românesc. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni diplomatice la care participă românii în secolul al XVI-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Odată cu trecerea timpului, în alianța României cu Tripla Alianță au apărut numeroase fisuri. [...] Războaiele balcanice au constituit testul cel mai sever al alianței României cu Austro-Ungaria. Victoria rapidă și decisivă a Bulgariei asupra Turciei în primul război balcanic din 1912 a stârnit profundă îngrijorare la București pentru că amenința să tulbure echilibrul de putere din zonă. [...]

Când, în vara anului 1913, Bulgaria a atacat Serbia și Grecia, ca urmare a disputei aprinse cu privire la teritoriile luate de la Turcia, România a declarat război Bulgariei, în ciuda apelurilor de reținere ale Austro-Ungariei și Germaniei, state membre ale Triplei Alianțe. Al doilea război balcanic a fost scurt și dezastruos pentru Bulgaria și, prin Tratatul de la București din 28 iulie/10 august 1913, Bulgaria a cedat României sudul Dobrogei. În urma războiului, România și-a sporit prestigiul datorită posturii de garant al echilibrului de putere din Balcani și și-a mărit încrederea în forțele proprii. Nu este nicio îndoială că această criză balcanică din 1912-1913 a desăvârșit îndepărtarea României față de Austro-Ungaria și Tripla Alianță.

În primăvara anului 1914, apropierea dintre România și Tripla Antantă (Marea Britanie, Franța, Rusia) era un fapt real. [...] Diplomații francezi [...] și-au coordonat politica cu cea a Rusiei care, la îndrumarea ministrului de externe Sazonov, a curtat asiduu România. Vizita țarului la Constanța la 1/14 iunie 1914 a marcat începutul unei noi ere în relațiile dintre cele două țări. Dar prim-ministrul Ionel Brătianu a refuzat să-și angajeze țara în Tripla Antantă. El era dornic să continue apropierea de Rusia, dar nu dorea să amplifice tensiunile cu Austro-Ungaria și respecta puterea militară și economică a Germaniei.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți alianța din care fac parte Franța și Rusia, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, o informație referitoare la primul război balcanic. **2 puncte**
3. Menționați marea alianță din care face parte România și un alt stat membru al acesteia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două caracteristici ale politicii externe promovate de România începând cu 1914. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la al doilea război balcanic, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia realizarea României Mari a fost favorizată și de politica de alianțe dusă de statul român la începutul secolului al XX-lea. (Se punctează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea conectorilor** care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția internă a statului român și participarea României la relațiile internaționale în secolul al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două constituții adoptate în statul român, în prima jumătate a secolului al XX-lea și precizarea unei asemănări între acestea;
- menționarea a două acțiuni desfășurate de România în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în politica internă în perioada național-comunismului;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul constituției adoptate la sfârșitul secolului al XX-lea pentru evoluția democratică a României și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea prezentării**, **evidențierea relației cauză-efect**, **elaborarea argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.